

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/186/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7214218426
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7214218426.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Zuzany Stolárovej v spore žalobcov: 1. M. C., nar. XX.X.XXXX, bytom v Košiciach, C. Č.. XXa, 2. P. C., nar. X.X.XXXX, bytom v C., C. Č.. XXa, 3. P. C., nar. XX.X.XXXX, bytom v C., C. Č.. XXa, 4. T. J. C., nar. X.X.XXXX, bytom Z., I. Č.. XXX, a 5. T. B. C., nar. X.X.XXXX, bytom v C., C. Č.. XXa, všetci zastúpení JUDr. Adrianou Krajníkovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Kuzmányho č. 57, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska ulica 71, o náhradu škody, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 4. decembra 2018 sp. zn. 36C/122/2014

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 4. decembra 2018 č.k. 36C/122/2014-113 a v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice II (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom zo dňa 4. decembra 2018 č.k. 36C/122/2014-113 žalobu v plnom rozsahu zamietol (výrok I.) a uložil žalobcom povinnosť nahradiť trovy konania v plnom rozsahu (výrok II.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobcovia domáhali od žalovanej zaplatenia sumy 68.610 € titulom náhrady škody podľa § 5, eventuálne podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorá mala žalobcom vzniknúť vydaním nezákonných rozhodnutí Okresného súdu Košice I v rámci exekučného konania vedeného na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 27Er/1013/2004. Uznesenie Okresného súdu Košice I č.k. 27Er/1013/2004-297 zo dňa 16.11.2009 a Uznesenie Okresného súdu Košice I č.k. 27Er/1013/2004-375 zo dňa 2.3.2011 boli ako nezákonné zrušené Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS 170/2010 zo dňa 20.10.2011. Škoda, ktorú si žalobcovia v tomto konaní uplatnili, predstavuje náhradu trov právneho zastúpenia žalobcov v príslušnom exekučnom konaní podľa vyúčtovania náhrady trov konania zo dňa 11.4.2012. Potom ako konajúci súd uznesením zo dňa 21.8.2018 konanie v časti o zaplatenie 54,40 eur zastavil predmetom konania zostal nárok žalobcov na zaplatenie sumy vo výške 68.555,60 eur.

3. Právne vec posúdil podľa § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1, § 3 ods. 1, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1,2, § 17 ods. 1,2, § 18, § 25 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., spolu s § 3 ods. 1, § 420 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka a § 251 ods. 4, § 142 Občianskeho súdneho poriadku v znení platnom do 30.6.2016.

4. Za nesporné považoval nasledovné skutočnosti: 1. Žalobcovia boli účastníkmi exekučného konania vedeného na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 27Er/1013/2004, kde boli žalobcovia v 4. a 5. rade v postavení povinných a žalobcovia v 1. až 3. rade boli účastníkmi konania v súvislosti s exekúciou ich nehnuteľnosti, ktorú im darovali ich rodičia - žalobcovia v 4. a 5. rade; 2. Exekúcia predajom nehnuteľnosti žalobcov v 1. až 3. rade bola oprávnená a to z dôvodu, že nehnuteľnosť nadobudli na základe darovacej zmluvy, ktorej uzavretiu oprávnení v príslušnom v exekučnom konaní

úspešne odporovali postupom podľa § 42a a § 42b Občianskeho zákonníka. Konkrétne Okresný súd Košice II svojim Rozsudkom sp. zn. 30C/472/2002 zo dňa 10.9.2004 určil, že darovacia zmluva ohľadom tam citovaných nehnuteľností (exekučovaná nehnuteľnosť) medzi žalobcami v 4. a 5. rade ako darcami a žalobcami v 1. až 3. rade ako obdarovanými je voči oprávneným neúčinná; 3. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS 170/2010 zo dňa 20.10.2011 ako nezákonné zrušil Uznesenie Okresného súdu Košice I č.k. 27Er/1013/2004-297 zo dňa 16.11.2009, ktorým bol schválený príklep ohľadom nehnuteľnosti žalobcov (nehnuteľnosti, ktorých prevod bol oprávnenými úspešne odporovaný) na dražbe uskutočnenej dňa 16.9.2009 v exekučnom konaní na Exekútorskom úrade B.. Q. Á.. Toto rozhodnutie bolo zrušené z procesných dôvodov - podľa zistenia Ústavného súdu neboli vlastníci nehnuteľností žalobcovia v 1. až 3. rade (ako maloletí) riadne zastúpení v tomto exekučnom konaní; 4. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS 170/2010 zo dňa 20.10.2011 ako nezákonné zrušil Uznesenie Okresného súdu Košice I č.k. 27Er/1013/2004-375 zo dňa 2.3.2011, ktorým súd neschválil rozvrh z výťažku dražby nehnuteľnosti žalobcov (nehnuteľnosti, ktorých prevod bol oprávnenými úspešne odporovaný) na dražbe uskutočnenej dňa 16.9.2009 v exekučnom konaní na Exekútorskom úrade B.. Q. Á.. Toto rozhodnutie ako rozhodnutie súvisiace s vyššie citovaným schválením príklepu v dražbe nehnuteľností bolo zrušené z procesných dôvodov - podľa zistenia Ústavného súdu neboli vlastníci nehnuteľností žalobcovia v 1. až 3. rade (ako maloletí) riadne zastúpení v tomto exekučnom konaní a 5. Právna zástupkyňa žalobcov si voči žalobcom svojim vyúčtovaním zo dňa 11.4.2012 uplatnila odmenu za vykonanie 42 úkonov právnej pomoci v rámci vyššie uvedeného exekučného konania v celkovej hodnote 68.610,- eur. Tieto vyúčtované úkony boli vykonané v období od 24.11.2006 do 4.4.2012. Žalobcovia doposiaľ túto odmenu svojej právnej zástupkyni neuhradili.

5. Ako sporné vyhodnotil: 1. Skutočnosť, či sa žalobcovia vôbec v zmysle zákona môžu domáhať náhrady ich trov exekučného konania v zmysle Zákona č. 514/2003 Z.z.; 2. Skutočnosť, či úkony právnej pomoci, ktorých uhradenia sa žalobcovia domáhajú boli uskutočnené účelne a v priamej súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami exekučného súdu; 3. Skutočnosť, či je uplatnenie si nárokov žalobcov v tomto konaní o náhradu škody v súlade s dobrými mravmi. Spornými tiež bol počet a hodnota, respektíve aj to, či boli príslušné úkony právnej pomoci vôbec vykonané.

6. Súd žalobu ako nedôvodnú zamietol, nakoľko sa stotožnil s námietkami žalovaného, že a/ o náhrade trov exekučného konania malo byť rozhodnuté priamo v exekučnom konaní vedenom na okresnom súde Košice II pod sp. zn. 27Er/1013/2004, b/ titulom trov konania je možné uplatniť si nárok iba na účelne vynaložené trovy konania, ktoré priamo súvisia s nesprávnym úradným postupom a v súvislosti so zrušenými rozhodnutiami súdu, od ktorých odvodzujú žalobcovia svoj nárok, nevznikli žalobcom v rámci exekučného konania žiadne priamo súvisiace úkony, c/ o náhrade trov konania v súvislosti so zrušením nezákonných rozhodnutí, ktoré žalobcom vznikli v rámci konania pred ústavným súdom, bolo rozhodnuté priamo v rozhodnutí Ústavného súdu SR, d/ žalobcovia nepreukázali vykonanie príslušných úkonov právnej pomoci, ani ich hodnotu a e/ nárok uplatnený žalobcami je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko exekučné konanie účelovo predživovali uplatňovaním svojich procesných práv a povinností, čím úmyselne bránili uspokojeniu oprávnených pohľadávok.

7. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 CSP.

8. Proti uvedenému rozsudku podali žalobcovia v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ CSP a žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie.

9. Odvolatelia zdôraznili, že predmetom konania je žaloba o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ktorá im vznikla v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 27Er/1013/2004 v dobe od 24.11.2006 do 04.04.2012, t.j. v dobe po vydaní Nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 7.7.2006 sp. zn. II. ÚS 83/2006 (prvého ústavného nálezu) do zápisu vlastníckeho práva žalobcov v 1. až 3. rade titulom Nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 20.10.2011 č. IV.ÚS 170/2010-68. Uvedeným Nálezom boli zrušené ako nezákonné uznesenia o schválení príklepu zo dňa 16.11.2009 č.k. 27Er/1013/2004-297 a uznesenie o rozvrhu výťažku zo dňa 2.3.2011 č.k. 27Er/1013/2004-375. Namietali nesprávnou konštatáciu súdu o postavení žalobcov v uvedenom exekučnom konaní, keď povinným bol iba žalobca v 4. rade. Žalobkyňa v 5. rade bola účastníčkou konania v zmysle § 37 ods. 2 Exekučného poriadku a žalobcovia v 1. až 3. rade boli účastníkmi konania v zmysle § 37 ods. 3 Exekučného poriadku. Rovnako namietali konštatovanie súdu o oprávnenosti exekúcie predajom nehnuteľnosti žalobcov v

1. až 3. rade, kde poukázali na nález Ústavného súdu SR, v zmysle ktorého exekúcia predajom predmetných nehnuteľností bola v zrejmom a hrubom rozpore so zákonom, čo bolo dôvodom zrušenia napadnutého uznesenia o schválení príklepu. Ústavný súd považoval dražbu za nezákonnú a uznal námietky žalobcov, ktoré boli v exekučnom konaní zamietnuté, preto za absurdné považujú odvolatelia závery súdu prvej inštancie, v zmysle ktorých súd úspešnú obranu žalobcu v exekučnom konaní považuje za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi (rozsiahle uplatňovanie všetkej prípustnej obrany účastníka konania považuje za účelové predlžovanie konania).

10. Žalobcovia ďalej dôvodili, že nárok na náhradu trov si nemohli uplatniť v rámci exekúcie podľa § 142 O.s.p. v spojení s § 251 ods. 4 O.s.p., nakoľko ku dňu právoplatnosti zastavenia exekúcie dňa 25.11.2011 neboli v exekúcii úspešní, keďže nález ústavného súdu zo dňa 20.10.2011 im bol doručený až dňa 12.12.2011. Za podstatnú považujú skutočnosť, že v tomto konaní si neuplatňujú nárok titulom trov konania v exekučnom konaní, ale titulom náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z.. Súd prvej inštancie svojim rozhodnutím im uprel právo zaručené v článku 46 ods. 3 Ústavy SR. Ustanovenie § 18 Zák. č. 514/2003 Zb. zákonov pojednáva o účelne vynaložených trovách v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie a preto nepovažujú za správny výklad súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého súd posudzoval trovy vynaložené na zrušené alebo nezákonné rozhodnutie (t.j. trovy konkrétneho napadnutého rozhodnutia). Žalobcovia všetkými uplatnené úkony považujú za účelné.

11. Žalovaná vo vyjadrení k podanému odvolaniu navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Má za to, že žalobcovia sa podľa petitu nedomáhali náhrady škody, ale uloženia povinnosti zaplatiť trovy konania na Okresnom súde Košice I sp.zn. 27Er/1013/2004, teda v podstate sa domáhali rozhodovania o procesnej otázke trov konania a nie o hmotnoprávnej otázke náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Zb. zákonov. Rozhodovanie o trovách konania prináležalo priamo konajúcemu Okresnému súde Košice I v konaní sp.zn. 27Er/1013/2004, keďže o náhrade trov exekučného konania má byť rozhodnuté priamo v tom konkrétnom exekučnom konaní.

12. Žalovaná zároveň namietala neexistenciu škody a príčinnej súvislosti, keď zdôraznila, že žalobcovia právnej zástupkyňi doposiaľ odmenu neuhradili, preto je nepochybné, že škoda im nevznikla. V tejto súvislosti dala do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Košiciach v obdobnej veci totožných žalobcov č.k. 2Co/264/2014-345. S poukazom na uvedené je žalovaná toho názoru, že škoda ako základný predpoklad vzniku zodpovednosti štátu nie je daná. Zároveň žalovaná namietala, že právna zástupkyňa nevykonávala právne služby v otázkach, ktoré by sa vecne dotýkali schvaľovania príklepu dražby konanej dňa 16.09.2009, ale v iných otázkach exekučného konania a preto by v priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti s označeným rozhodnutím Okresného súdu Košice I č.k. 27Er/1013/2004-297 zo dňa 16.11.2008 mohli byť iba trovy potrebné na zrušenie tohto rozhodnutia, t.j. trovy konania na Ústavnom súde SR, ktorých náhrada však už bola žalobcom priznaná nálezom ústavného súdu. Ostatné trovy nevznikli v priamej súvislosti s namietaným rozhodnutím, keď príčinná súvislosť buď vôbec neexistuje alebo je iba odvodená a teda pre dôvodnosť nároku nepostačujúca.

13. Žalobcovia v odvolacej replike zdôraznili, že so žiadneho ustanovenia ani zo Zákona č. 514/2003 Zb. zákonov ani s CSP ani predtým O.s.p. nevyplýva podmienka, aby trovy konania mali byť pred ich uplatnením ako náhrady trov konania zaplatené právnomu zástupcovi. Pre uznanie nároku na náhradu trov konania je podstatná otázka ich vzniku v konaní, nie otázka ich zaplatenia právnomu zástupcovi. Platenie trov konania a náhrada trov konania sú dva samostatné inštitúty. V zmysle zákona č. 514/2003 Zb. zákonov žalobcom vznikol nárok na náhradu škody spočívajúcej v trovách konania, ktoré vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie ako právo zo zákona, nie z dôvodu ich zaplatenia právnomu zástupcovi. Poukázali na objektívnu zodpovednosť štátu v zmysle § 5 ods. 1 Zák. č. 514/2003 Zb. zákonov a dali do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.12.2013 sp.zn. 5Co/170/2012. Žalobcovia majú za to, že nárok na žalované plnenie im vznikol zo zákona okamihom právoplatnosti ústavného nálezu a nie v zmysle podmienok, ktoré skúmal súd prvej inštancie, resp. podmienky, ktorú vyžaduje žalovaná, t.j. zaplatenie trov právnomu zástupcovi. Následne žalobcovia poukázali aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 23.04.2018 sp.zn. 18Co/55/2017 (na podporu svojich tvrdení).

14. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcov ako podané včas oprávnenými osobami proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia

odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CPS a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov je dôvodné.

15. Súd prvej inštancie v dôsledku nesprávnej aplikácie zákonných ustanovení nezameral dokazovanie na zistenie relevantných skutočností a z vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým a právnym záverom.

16. Predmetom konania je náhrada škody v zmysle zákona 514/2003 Z.z. titulom nezákonných rozhodnutí Okresného súdu Košice I č.k. 27Er/1013/2004-297 zo dňa 16.11.2009 a č.k. 27Er/1013/2004-375 zo dňa 2.3.2011 (ktoré boli zrušené Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS 170/2010 zo dňa 20.10.2011), pozostávajúca z trov právneho zastúpenia žalobcov v tomto konaní.

17. Súd prvej inštancie zamietol žalobu z dôvodu, že a/ o náhrade trov exekučného konania malo byť rozhodnuté priamo v exekučnom konaní vedenom na okresnom súde Košice II pod sp. zn. 27Er/1013/2004, b/ v súvislosti so zrušenými rozhodnutiami súdu, od ktorých odvodzujú žalobcovia svoj nárok, nevznikli žalobcom v rámci exekučného konania žiadne priamo súvisiace úkony, c/ o náhrade trov konania v súvislosti so zrušením nezákonných rozhodnutí, ktoré žalobcom vznikli v rámci konania pred ústavným súdom, bolo rozhodnuté priamo v rozhodnutí Ústavného súdu SR, d/ žalobcovia nepreukázali vykonanie príslušných úkonov právnej pomoci, ani ich hodnotu a e/ nárok uplatnený žalobcami je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko exekučné konanie účelovo predlžovali uplatňovaním svojich procesných práv a povinností, čím úmyselne bránili uspokojeniu oprávnených pohľadávok.

18. Vychádzajúc z vyššie uvedeného záveru súd prvej inštancie sa nezaoberal dôsledne skúmaním splnenia zákonných predpokladov pre vznik nároku na náhradu škody v zmysle zákona 514/2003 Z.z.

19. Štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím (§ 3 ods. 1 písm. a/ zákona 514/2003 Z.z.).

20. Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní (§ 5 ods. 1 cit. zák.).

21. Ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu (§ 6 ods. 1 cit. zák.).

22. Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 17 ods. 1 cit. zák.).

23. Náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu (§ 18 ods. 1 cit. zák.).

24. Náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, ak tieto trovy konania priamo súviseli s nesprávnym úradným postupom. (§ 18 ods. 2 cit. zák.).

25. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom (§ 18 ods. 3 cit. zák.).

26. Nemožno súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie, že nárok žalobcu je nedôvodný nakoľko o náhrade trov exekučného konania malo byť rozhodnuté priamo v exekučnom konaní vedenom na okresnom súde Košice II pod sp. zn. 27Er/1013/2004. Dôvodne odvolatelia namietajú, že predmetom

konania nie je náhrada trov konania (exekučného), ale nárok na náhradu škody podľa z.č. 514/2003 Z.z., ktorý spočíva v účelne vynaložených trovách právneho zastúpenia, ktoré vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie (v zmysle § 18 cit.zák.)

27. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že pre vznik nároku voči štátu na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci je potrebné preukázať existenciu základných predpokladov vzniku zodpovednosti, pričom ide o zodpovednosť objektívnu, t.j. bez ohľadu na zavinenie, ktorej sa nemožno zbaviť.

28. Pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím sa vyžaduje kumulatívne (súčasné) splnenie troch podmienok: 1/ existencia nezákonného rozhodnutia, 2/ vznik škody, 3/ príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

29. Predpokladom kvalifikácie rozhodnutia ako „nezákonného“ je, že sa jedná o právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená a ktoré bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Rozhodnutím tohto orgánu (ktorý vyslovil nezákonnosť), je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný (§ 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z.).

30. Zákon bližšie nedefinuje pojem škody a ani neupravuje rozsah jej náhrady. Preto treba aj v tomto smere aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 Občianskeho zákonníka) a škodu vo všeobecnosti chápať ako ujmu, ktorá a/ nastala v majetkovej sfére poškodeného, b/ je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a c/ je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Pre posúdenie zodpovednosti je významné, že škoda ako predpoklad vzniku zodpovednosti štátu spôsobenej nezákonným rozhodnutím, je daná len vtedy, ak vznikla v príčinnej spojitosti s nezákonným rozhodnutím.

31. Príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody sú v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda, ak protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha (test *conditio sine qua non* spoločný pre takmer všetky právne systémy Európskej únie), či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola. Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti, príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Súčasne však musí byť preukázané, že škoda by bez tejto príčiny nebola nastala. Otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou. Jej existenciu zisťuje súd, ktorý so zreteľom na konkrétne okolnosti vyhodnocuje, či tu príčinná súvislosť je alebo nie. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akou ujmu (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je požadovaná náhrada. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmu poškodeného (ak vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne), prípadne inou skutočnosťou (ak bola tvrdená a preukázaná), sa zisťuje príčinná súvislosť.

32. V prejednávanej veci žalobcovia ako nezákonné rozhodnutie označili rozhodnutia Okresného súdu Košice I č.k. 27Er/1013/2004-297 zo dňa 16.11.2009 a č.k. 27Er/1013/2004 -375 zo dňa 2.3.2011, ktoré boli zrušené Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS 170/2010 zo dňa 20.10.2011 a škodu vymedzili ako trovy právneho zastúpenia, ktoré vynaložili v konaní predchádzajúcom vydaniu tohto nezákonného rozhodnutia a ktoré zaplatili svojej právnej zástupkyňi. Tieto trovy im pritom v exekučnom konaní, pokračujúcom po zrušení nezákonných rozhodnutí priznané neboli.

33. Aj keď súd prvej inštancie správne bral zreteľ na to, že po zrušení vyššie uvedených rozhodnutí pokračovalo exekučné konanie vedené pod sp.zn. 27Er/1013/2004, kde v konečnom rozhodnutí malo byť rozhodnuté aj o trovách konania (pričom správne poukázal na skutočnosť, že o náhrade trov by sa

rozhodlo podľa úspechu účastníkov v konaní), neskúmal či a ako bolo uvedené konanie ukončené a ako bolo rozhodnuté o trovách konania.

34. Odvolací súd poukazuje na to, že vyššie uvedené rozhodnutie o trovách exekučného konania má podstatný vplyv na posúdenie existencie škody tvorenej náhradou účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie. Pokiaľ by v exekučnom konaní bola poškodenému (v danom prípade žalovaným) priznaná náhrada týchto trov, nebolo by možné hovoriť o vzniku škody, avšak ak takáto náhrada priznaná nebola, je namieste skúmať, či žalobcom vznikla škoda spočívajúca v náhrade účelne vynaložených trov konania. Zároveň je nevyhnutné posúdiť dôvody nepriznania náhrady a príčinnú súvislosť medzi vzniknutou škodou a nezákonným rozhodnutím.

35. Z hľadiska rozsahu náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom zákon 514/2003 Z.z. výslovne upravuje, čo zahŕňa náhrada škody vo vzťahu k trovám konania, ktoré fyzickej osobe alebo právnickej osobe vznikli v súvislosti s vydaním nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. V zmysle platnej právnej úpravy náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom, ktoré v prejednávanej veci ani nie sú predmetom konania.

36. Účelnosť vynaložených trov konania, ktoré vznikli v konaní, v ktorom došlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia, sa posudzuje individuálne s prihliadnutím na okolnosti konkrétnej právnej veci. O účelne vynaložených trovách konania by nebolo možné hovoriť napr. vo vzťahu k trovám vynaloženým na úkon, ktorý bol na ochranu práva urobený nadbytočne, resp. na úkon, ktorý k náprave protiprávneho stavu nemohol viesť. Účelnosť vynaložených trov konania musí preukázať ten, kto tvrdí, že bol dotknutý nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ak v dôsledku tejto skutočnosti sa domáha nároku na náhradu škody.

37. Odvolací súd zdôrazňuje, že predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je nielen preukázanie existencie nezákonného rozhodnutia ale aj preukázanie vzniku škody, pozostávajúcej napr. aj z trov konania a zároveň je potrebné aj preukázanie príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, t.j., preukázanie, že nebyť nezákonného rozhodnutia, trovy právneho zastúpenia by ani nevznikli.

38. Keďže súd prvej inštancie sa doposiaľ so splnením vyššie uvedených zákonných podmienok pre vznik zodpovednosti žalovaného za škodu nezaoberal dostatočne, vychádza jeho rozhodnutie z nesprávneho právneho posúdenia veci, v dôsledku čoho nevykonal vo veci navrhnuté dôkazy a jeho rozhodnutie je tak predčasné, a teda aj nesprávne.

39. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. c/ CSP a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 2 CSP), v ktorom rozhodne súd opätovne o trovách celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

40. Úlohou súdu v ďalšom konaní bude skúmať splnenie vyššie uvedených zákonných podmienok pre vznik zodpovednosti žalovaného za škodu a za tým účelom vykonať dokazovanie pre náležité zistenie skutkového stavu a v závislosti od výsledkov tohto dokazovania opätovne vo veci rozhodnúť.

41. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 poslednej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).